

Legionella: faalt het beleid?

Ondanks een miljardeninvestering in de bestrijding van *Legionella* wordt de bacterie steeds vaker aangetroffen en worden steeds meer besmettingen geregistreerd. Faalt het beleid? Die vraag stond centraal op 18 maart tijdens een door Total Water Management Services (TWMS) verzorgd congres in Eindhoven. Daar kwamen meer dan 200 deelnemers bijeen om deze, maar ook andere, praktische vragen te bespreken.

“W e zijn de goede weg ingeslagen, maar er moet nog veel gebeuren”, antwoordde gastheer Tammo Bieze op de vraag of het beleid faalt. Wel kan de aanpak van *Legionella* wat hem betreft meer bezieling gebruiken en moet er meer aandacht komen voor het koudwaterbeheer (water met een temperatuur onder de 25°C). Ook moet kostenreductie niet de overhand krijgen. Ten slotte moeten kwalitatief goede materialen (leidingen en koppelingen) gebruikt worden, zo waarschuwde Bieze.

Ger Ardon, die namens het ministerie van VROM betrokken was bij de eerste maatregelen tegen *Legionella* na de uitbraak in Bovenkarspel, staat nog steeds achter de maatregelen die toen zijn voorbereid. Wel gaf hij aan dat politici na een ramp de neiging hebben het risico op herhaling tot nul te reduceren, wat in de praktijk onmogelijk is. Als de publieke belangstelling afneemt, neemt ook het prioriteitsgevoel onder politici af. Jan van Vliet, de opvolger van Ger Ardon, ging in op het huidige beleid dat het ministerie van VROM opstelde. Voor het bestrijden van *Legionella* heeft VROM een voorkeurslijst opgesteld met de verschillende maatregelen: de zogeheten Ladder van VROM. In principe moet *Legionella* met thermische maatregelen worden bestreden, maar onder voorwaarden mogen ook fysische, elektrochemische/fotochemische of chemische maatregelen worden genomen, in die volgorde.

Een ander discussiepunt dat regelmatig terugkomt is de vraag of verschillende soorten *Legionella* op verschillende manieren moeten worden aangepakt.

Legionella pneumophila wordt beschouwd als de gevaarlijke variant. In het beleid van VROM wordt op dit moment geen onderscheid gemaakt tussen gevaarlijke en minder gevaarlijke varianten. Volgens Van Vliet komt er in dat beleid voorlopig ook geen verandering.

Een ander punt dat voor discussie in de zaal zorgde, was de verantwoordelijkheid voor koeltorens. Deze ligt bij de eigenaars. Dit is vastgelegd in het Activiteitenbesluit, dat begin maart is gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit is vooral gericht op de veiligheid van de medewerkers en bevat geen normen of meetverplichting. Uit het publiek kwamen kritische geluiden over de verantwoordelijkheid en het ontbreken van een meetverplichting.

Ans Versteegh van het RIVM gaf aan dat wat haar betreft wél enig onderscheid gemaakt mag worden tussen de verschillende typen *Legionella*. Bij locaties die een middelmatig risico opleveren en waar *Legionella non-pneumophila* wordt aangetroffen,

would de maatregelen versoepeld kunnen worden. Op locaties met een hoog risico zou geen onderscheid gemaakt moeten worden.

Uit de lezingen van prof.dr. Tom Makin van de Universiteit van Liverpool en dr. Janet Stout van de Universiteit van Pittsburgh bleek vooral dat Nederland drinkwaterzuivering in het algemeen en legionellabestrijding in het bijzonder op eigen wijze uitvoert. Waar de Verenigde Staten vooral heil zien in het toevoegen van stoffen aan het drinkwater, is dat in Nederland het uiterste middel. Ook in het Verenigd Koninkrijk wordt eerder gegrepen naar toevoegingen.

Uit het verhaal van Makin bleek dat nog veel onbekend is over *Legionella*. Zo leiden maatregelen die één probleem oplossen, soms tot een ander probleem. Doktoren in een Engels ziekenhuis gebruikten bijvoorbeeld geen water en zeep meer om hun handen te wassen, maar desinfecterende gel. Goed voor de hygiëne, maar ook voor *Legionella*: doordat de kranen nauwelijks meer gebruikt werden, had *Legionella* vrij spel in de leidingen. Daaruit trok hij de conclusie die eigenlijk door elke spreker onderbouwd werd: voor goed onderbouwd beleid is nog veel onderzoek nodig.